ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԱՐԻ—ԹՎԻ—1273—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—10—ՕԳՈՍՏՈՍ—1872

ԳԱՆՁՄԱՆ

Ցարեկուն գին կ. Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 40 մէճ
Վերջամուտ կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 մէճ
Իւրաքանչիւր թերթի գին 20 փարա
Յանձնելման տոմարը մեկ անգամի համար 3 փարա, երկու անգամի համար 2 փարա, աւելի անգամներու համար գաղտ սակարկութիւն կրնայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՈԼԻՍ 10 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բեղրատպերի 17 օգոստ.

Պէրլինի մէջ կատարուելիք կայսերական ամուսնակցութեան կարգադրութիւնը եւ պէրլինի կոմին ալ Ներկայ պիտի գտնուին Աղէքսանդր կայսեր հետ։

Նիս Եօրք 18 օգոստ.

Մէքսիկոյի յեղափոխութիւնը ղարգուկցաւ։

Ապստամբաց գլխաւորներէն ոմանք բանտարկեցան, ոմանք ալ հնարելու դիմեցին յանձն առին։

Լոնտրա 19 օգոստ.

Նոր հնձոց վերայ ըսուածը խիստ յաջող են։

Լոնտրա 19 օգոստ.

Պէլգրատի մէջ անկարգութիւնք չարաւեմ եւ կիրակի օրը շարունակեցին։ Ոստիկանութիւնը կրակ բրաց ժողովրդին վերայ։ Օդնական զօրք ուղարկեցաւ։ Գլխաւոր փոքրցինները զօրքէն գրաւեալ են։

Փարիզ 20 օգոստ.

Մի դիւրիւս վաշան երէկուան առաջի օրը Փարիզ եկաւ եւ քանի մ'անգամ ամուսնացաւ։ Ճէմիլ փաշային հետ։ որ այսօր ճանրայ կելնէ 'ի Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսոյ գեղեցան վիկէ կոմսը սեպտ. 20ին Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

Օրլոֆ կոմսն այսօր Պ. Թիէրի հետ կը ճաշէ 'ի Թրուվիլ։

Ճենեվրա 20 օգոստ.

Քանի որ Ամերիկոյի կառավարութիւնն Ալապամայի խնդրոյն մէջ անուղղակի միջոցով պահանջումը չընտրեցաւ։ իրաւարարք նորա պահանջմանց նպաստաւոր են։

Լոնտրա 21 օգոստ.

Օսմ. Բոնս. 52 5/8
Փոխ 1869 64 3/8
» 1871 73 1/4
Անգլ. Բոնս. 92 3/4
Ագիոն 20—21
Մոնէր 41—42 1/2

Լիվերբուլ 19 օգոստ.

Բամբակ Մ.Դ. 0 10 1/4
Ցոխուած 10.00 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Վեր. Սալիմանի բանակի օգնական Պէհմէտ փաշան առաջին սենեկապետ անուանեցաւ փոխանակ Խզկէթ պէյին։ որ արքունեաց երրորդ քարտուղար նշանակեցաւ։

Եէնի–Զագրի կառավարիչ Խուրշիտ փաշան Վիլայէթի կառավարիչ անուանեցաւ։

Լէվնթի Թորմդ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Սկիզբէր փաշան Փարիզի դեսպանութիւնն յանձն առաւ։ եւ մինչեւ 15 օր ճանրայ երթալու կը պատրաստուի։

Բարձր Մեծ—Եպարքոսն որոշեց որ իրեն ուղղուած ազերբայջանի թուղթերը Պարսկաստանի յատուկ յանձնաժողովոյ մի դրկուին, որպէս զի քննելով նրկատաղութեան աւրէնքի եղանակն ու չի զրկին որոշէ։

Այս կերպիւ ազերբայջանի անպատասխանի չեն մնար եւ ազերբայջանցիք ալ անատուգ թենէ կոգայանին։

Նորին բարձրութիւնն հրամայեց որ կայսերական կառավարութեան ամեն ճիւղերուն մէջ ծառայող պաշտօնատարաց ընդհանուր ցանկ մի շինուի իւրաքանչիւրին անունն ու առած ամսականը նշանակուելով։

Ցերուցոյ թուղթերէն լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Մեծ—Եպարքոսը զարձի համար իրեն դիմելիներն երկարելի եւ հինգշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը պիտի ընդունի։ Բ. Պէլլերոֆէնի ապարանքը։ եւ ամեն օր ալ կէս օրէն առաջ։ Դուռը։

Մարաքաղաքիս յոյն լրագրաց խմբագրաց նայելով Պուլղարաց խնդրոյն վերայ Ռուսաց բարձրաստիճան կղերին եւ մանաւանդ պատրիարքաց կարծիքն իրարու համաձայն չէ։

Կ. Պոլսոյ պատրիարքը Պուլղարաց Էկզարքն եւ անոր հետեւողներն հերձուած ով հրատարակել կուզէ։ բայց ընդունելի եւ Անատոլիայ պատրիարքներն եւ այլ քանի մի աբրեպիսկոպոսներ չեն ուզեր այս խիստ միջոցին դիմել դանել։ առ այժմ։ եւ հաւատարիմ ընթացք մի բռնել կուզենան։

Մարաքաղաքիս հեռագրական կայաններէն յունիս 10/22ին ելած դրկուած սուտ հեռագրաց դործը ստաբին կը քննուի։ եւ դիւ հեղինակներն դտնուած չեն։

Ցանձնաժողովն որոշեց թէ ով որ այն սուտ հեռագրաց հեղինակներն հատատաստ ապացոյցներով յայտնէ։ 600 լիրա վարձ արուի իրեն։ եւ եթէ գործին մէջ մասնակցութիւնն մ'ալ ունի պատժ ազատ մնայ։

Նաքարի իրիկուն Բերա Թէքէլի պարտիզին մէջ թատերական ներկայացում մի տրուեցաւ։ ի նպաստ Գուզկունճուգի հրկիզելոց։ եւ 101 լիրա եւ 85 գր. զուտ շահ գոյացաւ։ որ Գուզկունճուգի հրկիզելոց ոլորտի բնակչաց ի խաղաղութեան։

Տէոէ—Ազանէն Ազրիանուպոլիս եւ Ազրիանուպոլսէն ալ Համէրլի ըսուած տեղն երկաթուղին տարուած լինելով երկաթգծի օրէն 'ի վեր բանիկ օկան։

Կիրակի օրը մանկամարդ տիկին մի Լիմբրիէնէն չոգ ենաւ մեռած ժամանակ ծոցն լինկաւ։

Նայս տեսնելով երիտասարդ մ'անձնասիրաբար ծովը նետուեցաւ եւ տիկինն ազատեց։

Լոնտրայի լրագրին մէջ հրատարակեալ պաշտօնական տեղեկութիւն մի կը ծանուցանէ թէ Պուլղարաց Մաքէտոնիա լրագրոյն խմբագրապետին բանտարկութեան քան պատճառն ազատամարտական ոգւոյ յաղուած մի հրատարակած լինելն է Պուլղարաց կղերին դէմ։ միանգամայն Պուլբիէշի ազատամարտական մեծաժողովոյն անդամներէն լինելն խմբագրին է։ որոյ խուզարկումը դաղտնիարանելը ծանուցեալ պարծիք եղած էր յիշեալ լրագրին։

Բուքրէշ կը լսեմք թէ Հայկական ազգագրութեան տրհնստին մէջ իր աշխատութեամբն եւ հանճարով յառաջդիմող եւ պատուաւոր վիճակ մ'ընող Բիւրքճեան Յարութն ազան՝ որ քանի ամսէ 'ի վեր հիւանդ էր երէկ իրիկուն իր մահկանացուն կնքեց 'ի Քրնալը կղզին։ ուսկից այսօր մարմինը Գումգափու փոխադրուելով յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարի։

Բուքրէշ՝ — 1872 Օգոստոս

Քուրիէ տ'Օրիանի դրուած նամակի մի մէջ կը կարդանք թէ Բիւսմէնճէ ընակեալ պատուոյ որ հրէի մի անչափահաս աղջիկը. հրէութենէ 'ի մահմէտականութիւն դարձած մարդ է մ'ատեանդատերի թուլա կը տարուի։ եւ հոն մահմէտականութեան դաւանելու կ'ստիպուի։

Ցնոգքն՝ աղջիկը երկու որ փոքրուելէ հետեւ՝ իմանալով որ թուլա տարուած է։ հոն կը դիմեն։ եւ պատասուին ներկայանալով՝ իրենց զաւակը կուզեն։ բայց դատաւորն ոչանչ չը կամիր։ Աղջիկան հայրն Անդրիայ հրապատակ լինելով հիւպատոսներուն կը դիմէ եւ նոցմէ միջնորդութիւնը կը խնդրէ։ Հիւպատոսներն ալ միաբանաբար թեամբ կը պահանջեն աղջիկը։ բայց դատաւորը դալանեալ կը մերժէ։ Եր. Հրամանեւ թուլայի կառավարիչը Ռուսճուք կը դանուէր։ անոր կը հեռադրեն եւ երկար բանակցութիւններէ հետեւ՝ մեծ դժուարութեամբ կը յաջողին վերջապէս աղջիկն ազատել։

Գազդիոյ Սէն–Պեռա տիս. Սիլթ նահանգին մէջ յունիս 23ին փոքրիկ մ'երեխայ նշաններ տեսնուելով Լաշամբ—Լոնկէս անուն գիւղին բնակիչները գնացին երեխան ազատելու համար թափոր պարտի փողոցներուն մէջ։ Քահանայն ազատեցին որ փոքրիկին առաջը ընդ առնոյ համար թափոր պարտի փողոցներուն մէջ։ Քահանայն ազատամարտեց թէ ըրած խնդիրներն ուղղութեան էր։ ուրեմն յանկարծ աղղեալ։ Քարոզատան ու կիսոն բան սովորութեան պատարագ ընելով։ երբոր խրատ խօսելոյ համար ամբիոնը կելնէր։ յուսմ մի կանայք դուռը ներսովկնեցաւ։ քահանային վերայ յարձակեցան եւ չարաչար գանակոծել սկսան ըսելով թէ պեղին միրոյ սեղոցած կարմուտին պատանուն ինքն էր։ Քահանայն ազատանքը վասխաւ ազատուանեցաւ։ ուսկից ոստիկանութեան զինուորները գնացին ազատեցին։ Բայց ժողովուրդը սատանկ զրգռեալ լինելուն։ քահանայն ուրիշ դիւղ մի փոխիլ հարկադրեցաւ։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՈԼԻՍ

ԷՍԱՄԸ ՈՍՏՈՒՈՏԵԼ

9 օգոստ. չորեքշաբթի իրիկուն	57	15
10 » հինգշաբթի առաւօտ		
բացուեցաւ	57	20
կէս օր	57	17

Կ. Պոլիս 9 օգոստ.

Սաբիէթի ժէնէրալի բաժինք Անգ. լիր.		11.18
Փրէմի » » Օսմ.	»	16.7
Փրէմի Օսթրօ—Թիւրք		10.36
Երկաթուղեաց » Ֆր.		178.
Փոխ. 1863 » »		344.
» 1865 » »		354
» 1869 » »		322
Թրամուէյ Օսմ. լիր.		12.38

ԱՅԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ շաբաթ առաջ թուով ծանուցած էինք. Սրբազան Պասքիորը հայոց Երեքշաբթի օրը իւր փոխանորդին հետ Մեծ–Եպարքոսին գնաց Քրդիի Ղազարեանի եւ Զարսանճանի խնդրոյ վերայ տեղեկութիւն պատրաստած տեղեկագրերը ներկայացնելը եւ միանգամայն նախարդ Մեծ–Եպարքոսին մատուցած ընդհանուր հարստահարութեանց տեղեկագիրն յիշեցնելու։

Մեծ—Եպարքոսը՝ Ս. Պատրիարքն ինչպէս նաեւ հրէից խոխամագրելն եւ տրիչ բարձրաստիճան անձինք իւր դանուած սենեակը հրաւիրելով որ քանի մ'ելեւոպացի հիւրոց հետ տեսակցելու զրաղած էր։ արժանաւոր մեծարանք եւ ընդունելութիւն ընելէ հետեւ։ չոգենաբ վրայ հանելով։ երկար տեսակցելու ժամանակ չը մնաց։ եւ արդէն Ս. Պատրիարքին երթալոյն պատճառն ալ իմացած լինելով։ Սրբազան Ս. Պատրիարքին քով՝ գնաց՝ եւ հանգիստ կերպիւ ինդրեց որ իրեն մատուցանելիք թուղթերն Յոհան էֆէնտիի միջոցաւ իրեն հաղորդէ։

Գործն այսպէս լինելով։ ոչ է Մեծ–Եպարքոսին Ս. Պատրիարք հոր հետ երկարօրէն չիրնալ տեսակցելուն պատճառ՝ վերոյիշեալ Լեւոնացւոց հետ երկար ժամանակ զբաղելէ հետեւ։ շտապեցաւ հանդիպելու հարկը լինելով։ Օրագրոյ տուած այլ ընդ այլոյ տեղեկութեան եւ դիտողութեանց ինչ ոգիէ յառաջ եկած լինելը գիւրաւ կը հասկցուի։

Հասարակաց կրթութեան պարտնեայ վսեմ. Սէհմէտ Վէֆիզ էֆէնտին տասն լիրա նպաստ շնորհեց Գասմպատի Լուսաւորչեան ազգանց վարժարանին։

ՊԱՆՁՄԱՆՔ

Դուրս դուցած լրագրաց ծախքը խմբագրութիւնն։

Հրատարակութիւնք։ Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր։—Յիսուսեանց պիտի ուղղուի։ Կ. Պոլիս, Զինեալի խան, Մաստիի դրասենեակը։

Հասարակաց ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Գուդիոնճուղի թաղական խորհուրդն Հեռեւեալը ղրկած է մեզ՝ ի հրատարակութիւն.

. . . խմբագիր

Ցրը համաճարակ ոսկրայի հրդեհ մը թագիս մեծաղոյն մասը մոխիր դարձուցու բազմաթիւ Հայ ընտանիք աղեւորի թշուառութեան ձեռք մատնեց, մինչ՝ ի յուսամ այնքնիս դէպ՝ ի Հայ բարերարաց կողմն ուղղած, վայրկեանէ վայրկեան նոցա արտարուղի նաւիրատուութեանց կ՚ապասէինք.

Ներկրութիւն կ՚զգամք արդ ծանուցանելով որ զգայուն սրտեր փութացին մեր այս քաղցր յուսոյն պատասխանել եւ թշուառին սառապանաց արտասուք սրբելու եւ վերջապէս դանի մխիթարելու աղնիւ ձեռնարկին առաջիններն հանդիսացան.

Ա.յս գթոյ եւ առաքինութեան փարելը թող հանին նոյն ազնուասիրտ նաւիրատուք երկիրեղով թշուառաց երախտագէտ սրտանցներուն մէջ փնտռելի եւ ոչ ոչ ազգատէր Հայեր՝ սոցա տուած սրինակին հետեւիր.

Հաճեցէք, խմբագիր ՀԵՐՇ սէր ողջունիզեալ ազգասաց, ներկայս ձեր մեծակայ թերթին մէջ հիւրընկալել հանդերձ ցուցակաւ նուէրներու, որոնք պիւսիշկէրտանեան Տիգրան էֆէնտիի ձեռամբ հաւաքուած եւ Պէյրիկճեան Յոհան Հ.Ֆենտիի միջոցաւ թաղ. խորհրդոյս յանձնուած են.

Սոյն ցուցակին մէջ կամարին կը նշանակեմք նաեւ նուիրատուաց անունները՝ ի նշան չնորհակալութեան

Թաղ. խորհրդոյ

Ատենապետ Ատենադպիր

Յովհ. Զուրէան Լուսոյսաբ Ս. Պէշիկթաշլեան

8 օգոստ 1872

ԱՆՈՒԱՆԵՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ

Յարութիւն	էֆ	Լաբիկեան	2	թուք Ամերիք.
Թրիմիսօ	»	Զիւմպիլ Օղլու	2	»
Կրիգորիս	»	Մելքոն	2	»
Կրիգոր	»	Եվրէն	2	»
Նազարեթ	»	[illegible]	2	»
Գ.	»	Բեհնա	2	»
Ռուբի	»	Եուվանիսի	2	»
Բանանոս	»	Դրիսնա	2	»
Հանի Ալիսամ	»	Շերշան	1	»
Պապագեան	»	Պիւմիւշ	2	»
Խոխանիսօ	»	Փափազ	2	»
Անանա	»	Նորատ	2	»
Նորիկ	»	Նորատ	2	»
Գասպար	»	Ֆիլիպոսի	1	»
Ա. Մ.	»	Քեհեա	2	»
Եղբարք	Կիւմիւշկիրտ.		3	»
Պողոս	»	Դաբրիէլ	2	» Մատաթիոյ
Ֆերնատ	»	Կարաբ	2	» Պատմոյ

---

34 Թուք

Պիւմիւշկէրտանեան՝ ազնուասիրտ Տիգրան էֆէնտիի ջանիւք հաւաքուած սոյն նուիրատուութեանց ցանկին մէջ քանի մ՚անուանք պակաս են, բուսեռէր եւ պրոսնոյ Հայ վաճառականաց անուանք, որք այսպիսի ուսիմներու մէջ չեն խնայեր իրենց լուսոյն՝ կը յուսամք որ այն առատասիրտ անձանց դիմութեան նուէրներն ոչ սակաւելով՝ աւելի սուտ օգնութիւն մը կը հասնի խղճալի հրդեհեալոց՝ որք իրենց ընտանեաց հետ՝ նոսա՝ իրենց բոլոր կարասին եւ կուսակցք զոհ սրուած են հրդեհին.

ՏՆՏԵՍԱՀԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ ԻՄՔԵՐ.— ՎԱՀԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԴԻՊԻՏԻՆ ԿԱՄ ԱՍԻԵՈՏԻԱԿԱՆ ԿՇԻՌ ԵՒ ՊԱՏՇԱՆՈՒԹԵՆՆ ԴԻՊԻՏԻՆ.—ՄԱՓՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆՔ.

Երկու ազգութեանց նշանակն և դիպուածը.—Մէջազգային Ներգործութիւն և ազդակ.—Ասիական կիրք կամ վճռական ազդակն.—իսկ ասոր հիմքերն և ընթացքները.—Պաշտպանութիւն.—Ռուսաստան.—Ասիական Նոր դեպերեւութիւն.—Յոյժ շարի արդիւնքը.

Երկու ազգութեանց նպատակն և դիրքերը.

Վերը տեսանք որ ազատ փոխառնակութեան սկզբունքը անփոփոխութեան սկզբունքին էր ծաղի՝ և ապագայ սուլտանն, ճարտարութեան զարգացմանց անհրաժեշտ պայմանները մին է՝ կը մնայ մեզ արդ քննութիւն ոչ սակաւ սեռութիւնները՝ զոր գրութեան նոյն ազատութեան դէմ խաչեր հանեցին՝ խաչեր՝ որոց գէմ ասեն ժամանակ տնտեսագէտք քարոզած են՝ և զորս այսօր հանճարեղ կառավարութիւնք վերցնել կը ջանան.

Սխալ մեկնութեանց առաջինն է՝ Ռուսական ազգ—կամ Ռուսական ազգ—անուամբ ճանչուածն՝—երկրորդն է՝ ազգին կամ ազատ ազգին՝ կամ պաշտպանողականութիւն՝ Այս երկու դրութիւնք Սարատովի դրութիւն՝ ալ կը կոչին՝ որոշեմանք երկուքն ալ օտար երկրի բերքերը կամ արտադրութիւնները՝ նոցա չենգաներ. իր ծառայեն՝

Այս երկու դրութեանց գոյութեանց՝ կատարելագործութիւնք նոցա՝ ինչպէս՝ ոսոր բերքերն արտարուլոյ միջոցի չեղարկեցին՝ երկրորդ՝ ազգայ ճարտարութիւնն իրենց մասնեցելոյ միջոց ենշով առեւտրական դաշնադրութիւնները գոնուեցան և միացնացան դարձոյին՝ երրորդ՝ կենաւոր կանոնադրութիւնքը դրին այս նոր գեանց հանելոյ հանոյ՝ որք՝ մեկ միլիոնատիրոջութեան՝ մեկ՝ բարոյականի՝ և մեկ՝ ազգայ ճշմարիտ շահերուն հակառակ են՝ ինչպէս որ Քարզարական տնտեսութիւնն ենք հաստատանց.

Աստուածաշունչ՝ արդարեւ՝ տարբերի՝ ի վեր ազատութիւն՝ Առեւտրական դրութիւնն Ամերիկայի գտնուելն ետեւ սիրեց մեծագոյն Պարապան դրութիւնն երկրիս տարիք ի վեր՝ Քսանամեայ հինգ ի՝ Լուսի ԺԴ ի օրով՝ Քսանչի ժամանակ՝ ոչոյ այդ արարութիւնը կը պարծենի ընել՝ թէ՝ Քսանչերորդ՝ ինչպէս որ Քսանչերորդ կոչեն՝ դար հետ էր 1848 ի անցքերէն՝ ի վեր մանաւանդ՝ հաստատեալ պաշտպանողականութեան խոսութենէն՝ որ Անդ դիոյ մէջ 1860 ին՝ Անդ դիոյ հետ հաստատեալ դատարարութեան մեղմացաւ.

Մէջազգային Ներգործութիւն և դրութիւն.—Առեւտրական կամ Ռուսական դրութիւն.—իր սխալ հիմքն՝ Ազատ առեւտրական դրութիւն.—իր ընթացքը.

Շատ երկիրներ կրնան մեզ քարոզեալ վարդապետութեան վիճակագրութիւնքն հետեւիլ՝ Ռուսական դրութիւնն ալ՝ ասոր երկրի եկած և իրենց հողին դրութեան վաճառական կարեւորութիւնը կամ քանակութիւնն իմանալ՝ և ստորագրեն վաճառականութեան ուսումնել կամ նուազ՝ շարժմանցն հասկնալ և՝ ոչ՝ շարժմանց պատճառներու մեկնութիւնքն՝

Ռուսական վիճակագրութիւնք՝ որչափ եւ կատարելագործեալ են՝ ինչ որ՝ դարձեալ մերձաւորագոյն հաշուոյ վերայ հիմնեալ են՝ նիմ կամաբերեալ ճիշդ՝ ինչպէս՝ Եթէ վաճառաց արժէքը հոգիս ոչ բաշխէին՝ և եթէ աւանդեալ մեղ երկոց պակերոյ արժէքը՝ գրանց եւ ուրեն տեսակ մաքրական՝ և տեսականագրոյ հիշդ՝ Հայերը՝ կարելի լինէր գտնել և մաքրի վիճակագրութիւնքն մէջ անցուցնել՝ կը տեսնուէր որ ներքնամուն արտասանեալ են՝

Վասն զի ոչ մի երկրի ներքնայրն և արտաքնայրն ասանց փոխարինի բան մի չեն ասար՝ ի բաց առեալ երկրի մ՚օրերի երկիր անցնող դոյլի ակնոք՝ որք իրենց բորը գրքն հետերնին կը տանին տասնց փոխարինելու մի թոզոյ՝

Ներքնամուն և արտաքնամուն մէջ գոյութիւն ունեցած տարբերութիւնն է որ առաջակայ ազգութեան ոճով Առեւտրական կրնս կոչուեցաւ՝ Ժամանակաւ՝ տնտեսական նիւթոց վերայ խօսող ամեն հեղինակ՝ այս սիրելի հանրայ կելնէր միշտ թէ կրկնելն այն ժամանակ մինչեւ նոր ազգի մի՝ երրորդ իւր արտադրանքը՝ հերաքաքանչելն տուելի են՝ կը խորհէին թէ արտադրանց յաւերժ դրամով կը փոխարինուէր մինչ ազգերն՝ և թէ այն յաւերեալ դրամը կրկին օգտակարապէս կ՚տարեալ երկրին մէջ՝ չրջոգերող դրամ՝ որուն բացարձակ և անփոխարինելի արժէքն կը տային՝ և որ՝ ըստ իրենց կարծեաց՝ երկրին բուն հարստութիւնը կը կազմէր՝ Այս կարծեաց արատաքին փաստաբանութիւնն ազգի մի համար տիպարութեան ամենէն արդիւնաւոր հիմն՝ և հետեւարար չրջոգոյ ժողովրդոց ազգատացումն հարստութեան միակ ճանապարհ կը համարուէր՝

Այսոր դրամոյ դերն և փոխանակութեան բնութիւնն առելի լաւ ճանչուած է՝

Հասկցուած է թէ՝ այլ՝ ինք բերք կամ արտադրութիւնք վերջապէս արդեամբք կամ արտադրութիւնքն կը վճարին՝—թէ՝ ներքնամուն (ներս մտած ապրանք) արժէքն արտաքնամուն (դուրս ելած ապրանք) արժէքին հաւասար է՝ եթէ հոգիս հաշիւ լինի—թէ՝ մասակը դրամագլխոյ մէկ փոքր մասն է՝—թէ՝ չրջոգերութեան պէտք եղածէն ուրեմն ոսկին անոգուտ է և վերոգոյ դրամոց արժէքը կը կորչի՝—թէ՝ արտարին (դուրսի հետ) փոխառնականութիւնն ալ խաղաղութեան միակ արդիւնաւոր հիմքը չէ՝ Վերջապէս ուշագիր դիտողութիւնն հասուցաւ՝ թէ՝ երբոր քաղաքական դիպաց՝ շահագրգռական անկանան գործողութեանց կամ այլ պատճառներով երկրի մի մէջ դրամը պակսի՝ փոխանակութեանց միջոցաւ ոսկին ու արծաթը կը դադարեն կը դան մինչեւ որ հաւասարակշռութիւնը վերահաստատի՝ և դատարկութիւնը կը սովորեցնէ մեզ թէ՝ միշտ ոսկիէն եղած է՝ և թէ՝ երկրէ մ՚ոսկի դուրս հանողներուն արուած սարսափելի սատիժներն իսկ չեն կրցած երբեք դրամոց փոխադրութիւնն արգիլել՝

Քաղաքական տնտեսութիւնն եկաւ հաստատեց թէ՝ Առեւտրական դրութեան կամ Առեւտրական կրնց տեսութիւնք՝ վասնզի դաւոր սխալներու հիմք մ՚է՝ Եւ արդարեւ՝ հոնուած հետեւութիւններք սնալի մեկնութիւն են ազգոց համար՝ վասն զի ազատ տարաբերութեան օգուտներն և ազգոց մէջ աշխատութեանց բաժանումն անս ընել տուին՝—տակնուվրայ՝ իրոց վերայ մոքի պատասխաններ կանգնեցին՝ ազգ ժողովրդոց՝ կատանանցն՝ ամեն ճարտարութեանց կը վնասեն՝ և գոներ մեն մասոն անբնական հանրու մէջ կը մնին՝—կատարութեանց ոչնոյիսի հրամայութիւն մի տալն՝ որ նոցա չարանկանիր՝—վաճառականութեան վերայ խիստ օրէնքներ դնել տալն՝—ազգոց մէջ դրժութիւն՝ ձգելն՝ գաղանարութեանց դրժման՝ հեռաւոր երկրաց դրաման և պատերազմութեանց՝ հոսանատութեան պատճառներ՝ ուստիք նոյիպի դերութիւնքդ՝ ինչ որ՝ ազգերն ամենայն մէջ ձգեց և վերջապէս այնչափ սարսաք և արիւն թափել տուաւ Ամերիկայի Միացեալ—Նահանգաց.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆՆԱՅՈՒ

Մխիթարեանց Քաղաքագիտական վարժարանը իր ուսումնական ընթացքը երկրորդ տարուոյն շրջանն ալ լիացընելով՝ յուլիս ամսոյս 14ին ուրբաթ օրը իւր աշակերտաց Պարգեւատրութեան հանդէսը կատարեց՝ Վարժարանին նախագիծը զարգարուած էր՝ եւ սրմնեալներն ծածկուած էին աշակերտաց նկարներով՝ ուրոյն ճաշակաւոր մը վրայ կիցած էր Մեծին Մխիթարայ Աբրահամի կիսանդրին՝ Յամենեան մեծ դպրոցական մը վարժարանին դրաքը վրայ կը ծածանէր՝ Հանդիսատեսք՝ նստեր էին փութեամբ եւ բարձրաստիճան Ընդ. Պատրիարք Հայոց՝ Գերապատիւ Գրիգորիս Գրիգորեան՝ Գերապատիւ Գրիգորեան Պատրիարք Հայոց՝ Արհիպատիւ տրք Եպիսկոպոսներ՝ փոխանորդք՝ ամիրաներ՝ ազգայնոց՝ պատուական ընտանիքներն եւ այլ բազմաթիւ մեծարոյ անձինք՝

Երաժշտութեամբ մը սկսաւ՝ Հանդէսը՝ յետ որոյ վարժարանին վերատեսուչը՝ Գ. Շիլմանեան Հ. Վարդան փարգապետը ճառ մը խօսեցաւ՝ Աշակերտաց մէջէն մէկը հայերէն լեզուաւ՝ մը՝ արտասանեց՝ ի Մխիթարայ Աբբայ՝ յետ որոյ աշակերտաց խմբովին երգ մը երգեցին՝ ի պատիւ Մխիթարայ Աբբայի՝ Երկու եւ կէս ժամի չափ տեւեց հանդէսը՝ որուն մէջ փարժարանին հինգ դասերն զատ զատ ներկայացան եւ իրենց մրցանակներն ընդունեցան՝ մեր այլ եւ այլ լեզուաւ՝ ընդհանրական գրութիւններ ընթերցան՝ աշակերտաց՝ դաշնակաւ՝ այլ եւ այլ երգեր երգեցին՝ եւ Հայերէն ու գաղղիերէն լեզուներով՝ ազգասիրական եւ զգայուն հատուածներ՝ ուսուցին՝ մասնաւորեան կարգմանք եղած ծանրոհարութիւններն՝ իրենց հունութեան եւ գոհութեան զգայմանցը արդիւնքներն տեսնուեցան՝ Աշակերտաց հինգ դասերուն մէջէն բազմաթիւ բաւական վիճակ ունեցող քաջալերիչներ՝ Մեսարի կամ փառաց մրցանակներու՝ արժանացուցին՝ ոչ՝ բան մ՚էին՝

Աշակերտաց՝ գրած ուսումնական՝ աշխատութեանց՝ մէջ՝ արժանացան՝ ամենայն՝ գիրքերն՝ ուսումնական՝ գրքերն՝ ամենայն՝ գիրքերն՝ ամենայն՝ գիրքերն՝ ամենայն՝ գի

աչքը վրան դարձած, եւ ամենուն սիրտը նոր զգացմամբ մը կը թարախի. ինչ երկնային կրակ մը կը ցոլայ այդ հուսիրական արձանին վրայէն, որուն բոցերն ու կայծերը նետելու պէս կը թռչին կը պանան, եւ ազգասէր որաներու մէջ տոգորութիւն մը շրջունները լեցնելու հառաչանք մը շրջունները լեցնելու դարս կարդիկեն թէ ան Հայաստան աշխարհիս փառաց արիւն՝ սնան գիտութեանց ջանն՝ անա ազգութեան կայծակն՝ անա Հայկեան սերնդոյս անուանքն ու արիւնոյն երջանկութեան եւ միութեան ազգիս լուսաւորողն Մխիթար Արլայ՝ այն այս երկնային ուշեան անմահական գիշատակաց արձանի սրբազան արձանն է՝ որ իր յառութեամբն հանդերձ ամենուն սրտիցը մէջ ազգութեան եւ գիտութեանց արձագանքներն բարձրագոչ կը թնգացնէ։ Ո՞ նուիրական ոգի մեծին Մխիթարայ Արլայի, որ յանչուանչ արձանը կը կերպարանիս մէջ, կենաց թեւերդ տարածած հովանացիր Թորգոմեան տանտնոյն վրայ, չնչէ երկնային կրակդ Հայաստանի որդեկաց սրտերուն մէջ։ Ջքեզ երկինք չնորհեցին մեր ազգութեան խաչարը փարատելու, հայրենեաց ոգին արթնցնելու լոյս եւ կեանք մեր տարբաղդ ազգին պարգեւելու։ Ա՛ն օրէն՝ ի վեր աստուածային լուսոյ ճաճանչ մը թաղ Սեբաստիայէն եւ գիտուն ու քաջագիտանալու ազգայ ճորութիւններն մեր հայրենեաց դիրին թափելով՝ ճանչցաւ Հայ ազգն ալ իւր ազգութիւնն, եւ գիտութիւնը ու իմաստութիւն անոր ներսեսաց լոյս մը ծագելով՝ օրէնց իւր քաջերաբար արարիչն որ ազգութեան զգացումն իւր արտին խորն ալ դրեր տպաւորեր էր եւ զոր ի դուր ի՛նչխատեին սատ ոգիք իսկ հանել այն ազգասիրութեան կրակն ու զգացումն Հայ սրտերէ։

Մեր հայրենի աշխարհն ալ այն տարակոյս չկայ որ իր դարձա լուսեգորն ունեցեր է՝ եւ սրտն երջանկութեան նաւազներն ու արձագանքներդ՝ ազգաց եւ ազանց աչքն ու նոխտանքը գարձուցեր են իր վրայ։ այս ազգութեան չքնաղ ներ քանի որ Հայասանը չէին կաչեանգեր։ իմաստութեան նշեսատին բաց ճակատով պայծառափայլ կը գտնար Հայաստանի սահմանացն մէջ՝ իր ճառագայթներովն լուսաւորելով ժողովուրդ եւ հեռաւոր աշխարհներն։ Հայ հիմա եթէ տարաբաղդ Հայաստաներ նոյն իր բարձր ասաղն եւ նոյն երջանիկ բազդն չունի՝ ասկայն ուրիշ սիտ եւ կը սնուցանէ նոյն հայերն՝ նոյն հայ պատկան եւ ազգ բան է իրեն։ Գանի որ կը բարեխնէ Հայ սիրտն՝ քանի որ միենոյնի է հայ եղանդն՝ թրչուռութիւնք կանոնուռանն։ յաջն ու ոգիքն կը լուն եւ ոդիտութիւնը հայածական կը ցնդի։ բնչել բոլոր աշխարհք չը տեսաւ չվկայեց արդեօք թէ հայ ազգն գեռ ողջ է եղեր իր ազգութեան զգացմանցը մէջ։

Այ՛ն այս ազգասէր եւ եռանդուն ազգն է որ գպրոցներու ալ հիմը եղեր է։ Ամենց մէջ ազգութեան հետ՝ գիտութեանց սերմանքն ալ՝ ազգային մատաղերամ հատակին սրտիցը մէջ տպաւորելու։ այս հայրենասէր եռանդն է որ ամենն քրտունք։ միջաբ։ աշխատանք արհամարհելով՝ հայ մանկութեան վրայ կը ուշեր կարդատի։ խմաստութեան եւ երջանկութեան սաղարիի մը տապչորդեցու։ նոյն այս ազգասէր ոգին եւ եռանդն ազգն չէ որ պատկառելի ժողովոյս հանդիսաւորիքն ալ հոս աչքեր է վարժարանիս յանպաճոյ գանչեցիս մէջ։ մի գրեց ձեր դասերն։ մի այդ զգացումն յանարանիս զձեզ ժողովեց այս հանդիսաւ։ խմբի մը անանչան մանկանց եւ ուսակերատաց հանդէս մը է արդեօք որ կը բացուի ձեր մատագրութեանն առջեւ։ ան ոչ։ ոչ անդրչան մանկութեան հրամ մը է այս։

Ո՛ գրոգմագրի ծնողք՝ ասանք ձեր սիրոյ զաւակներն են։ ձեր սրտից խանդակաթ հատարներն են։ ձեր բոլոր ուշադրութիւնն նոյնաակներն են։ ազգին եւ հայրենեաց նորաբողջ ծաղիկներն են որոնց վրայ իւր ապագայ կենացն արեւը լուսատիպ կը գիտէ։ ինչ քաղցր զգամունքներ։ ինչ գորովալից մատմունքներ չեն պատեր գնչ սրդեօք այս վարդկենիս ասանց ջանքն ու յաստաղիմութիւնը՝ ձեր կեանքն ու երջանկութիւնն չեն մի հիւսեր։ կեր արդեօք ժողովոյս մէջ հայր մը կայ արդեօք մայր մը որոնց աչքերն զուարթ արցունքներով չլեցուին երբոր սեանան իրենց դաւակն որ ջանասէր ատրի մը անցընելն ետեւ, երկոր զբաւարի։ սիրոյ խաչտարի ճակատը ուսումնասիրութեամբ պսակուած։ թեւերը մրցանակներով ծանրոգած, հրճուալով ուրախութեամբ մը ծնողաց դիրկը կը վազէ բուերով։ Ահա ձեր կամքը կատարեցի եւ ուրախութեամբ կը դառնամ ձեր դիրկը։ ինչ կրակ արդեօք այն վայրկենին հոր մը կամ մօր մը սիրտը՝ երբոր որոտաւալից աչքերովը խնդութեան հսամրոյր մը կուտայ իւր քաղցր զաւկին։

Այս մանկութեան հատակ եթէ ծնողաց կեանքն է։ եթէ ազգին ապագայ կենդանութիւնն քանիներն ատչի ծանր բայց միանգամայն քաղցր պարտք մը կը սեպենք մեզի՝ ալ՝ փարժարանիս ալ՝ առանց կրթութիւնն ու ուսումը։ նուիրական աւանդ մըն է կը խոստովանինք որ յանձնուած է մեր խնամոյն ու ջանիցը։ այլ ահա վկայեն մեզ երկինք՝ ի հանդիսիս որ փատակ՝ քրտունք՝ հոգ՝ տատապանք՝ միայ՝ զրկանք ամեն բան աչքերնիս առած, ամեն բանի համբերելով։ ամենուն գիմանալով՝ ասանց օգուտն ու յաստաղիմութիւնն միայն մեզի նպատակ ունեցեր ենք։ իրենց տակարութիւնը քաջալերեր ենք, իրենց եռանդը վառելու ճգներ ենք։ յորդոր՝ խրատ՝ խրախոյս չենք դլացեր ամեն մեկուն։ հարկին համեմատ բայց թէ մրչափ յաջողեր ենք մեր ճգանցն եւ փափաքանացն մէջ։ ժամանակն է որ արդեամբք ցուցնեն աչակերտք իրենց վիճակներովն ու մրցանակներովը։ Ակերաժեչտ պարտք մը սեպեր էին իրենց ուսմանց մէջ յաստաղիմելու բայց աստուերագոյն պարտք մը քարեկրոն վարուց եւ կրթութեան մէջ յաստաղիմելն ասանց որոյ անոգուտ է մարդ իւր ազգին եւ հայրենեաց՝ իւր ընտանեացն եւ. քան իսկ ինքն իւր անձին։ Անխոնջ ալխատանքով տարուան ընթացքը մը անցուցին՝ ազատկար եւ պատաւէտ քան դանցնալ տարին զոր կը հաստատեն ամենորեայ վիճակներն ուսմանց՝ եւ որուն կը վկայեն իւրաքանչիւր ուսուցիչներն։ Բայց ամեն մեկուն ջանիցն եւ յաստաղիմութեանն ճիշդ պատկերը իմանալու դիտմամբ, տրամ եւ ճիշդ հաշիւ մը ազգին եւ իրենց ծնողացը ատոր փափաքանօք՝ վարժարանիս վերատեսչութիւնն ամսօրեայ մի ժամանակ կրեմէ ամեն օր ժամերով լոկատ եւ անաչառ քննութիւնէ մը անցուց այս բաղմաթիւ աչակերատաց ամեն մեկին։ եւ սինալ իւրաքանչիւրոց վիճակներն ու մրցանակներն տարաբեցան։

Գանչութեան հանդիսատան աչակերտք՝ եւ իրենց ջանքն ու ալխատանքներն մեծամեծ գովեստից արժանաւոր ցցուց գիրերնիք։ բայց նկատմունք մը՝ պատաշնորդութեան հարկ մը՝ չսիլ եւ սանման կը գնէ վերատեսչութեանս՝ որ մենք մեր աչակերատաց գովանեն չտեսնուինք։ Սակայն նկատմանց համար՝ տրգարութիւնն ալ ծածկել կամ դլանալ անհարիր է։ խօսինք՝ հրատարակենք՝ ուրեմն ինչ որ պատշանակն եւ լարմար իշխանութեան անուանս դատաստան մը եւ քննութիւն մեր աչակերատաց յաստաղիմութեան արդիւնքն յայտնեց։ վասն զի՝ վարժարանիս վերատեսչութիւնն իւր աչակերատացը վրայ վատահ գտնուելով մասնաւոր ինդրատիր մը ուղղեց քանի մը օր առաջ առ լարձրաստիճան Պաշտօնակալն Յովհաննան Պետրոսեան՝ հատարակաց կրթութեան ժողովոյն դիտաչուք Անոնց ալիքիր էֆենտիին ուղղելով որ հոսնի պաշտաւնական կերպով մի գալ քննել վարժարանիս աչակերտքն եւ վկայել ազգանցն Բարձր Պաշտօնակալն մասնաւոր սիրով մեր ինդրագիրն ընդունելով ինքն անձամբ եկաւ վարժարանս այս երկուշաբթի՝ սմսայ 10 ին հետ ունենալով Մէարիֆի ժողովոյն անդամներէն մէկն եւ վարեմարդ Ղամչեան Յովհաննէս էֆէնտին ժամերով իրենց ամենայն ուշադրութեամբ մը աչակերատաց դասերն քննեցին մի առ մի։ եւ քննութիւնն լրնալէն հետոյ՝ ինքն Բարձր Պաշտաւնակալն ուրախակից ըլլալով վերատեսչութեան՝ եւ գովելով աչակերատաց ջանքն ու յաստաղիմութիւնն գարմանք ցցուց որ վարժարանիս երկու տարուան ընթացքը մէջ տարբերի բան սորվեր են աչակերատք եւ գանաւական յաջողութեամբ՝ որ յայտնի ապացոյց մի է կրթչի աչակերատաց ջանասիրութեանն եւ վարժարանին վերատեսչութեանն մատդիր հսկողութեանն։ Պետրոսեան յարգ պաշտաւնակալի մը վիճակութեան առջեւ՝ հարկ եւ պատշան է ինձ լռել։

Սակայն չեմ կրնար խաղաղ վերջացնել ինչպէս որ խանդակաթ արտիս յանձնարարութիւններս չատանդեմ ձեր սիրոյ՝ ի ընդունելի ալիքերաբ եւ մատդիր լսեցէք ձայնիս որ ձեր օգուտն միայն հնչեր է մեջս ձեր ուշանդներուն։ ձեր դարտուղը հաստատիմ մնայէք սիրելիք։ խղճերնիդ՝ Աստուծոյ ամենատես աչացը առջեւ անարատ պահեցէք։ ձեր գգացումն ու եռանդը՝ ազգին եւ հայրենեաց առջեւ անկեղծ ցուցցէք։ ձեր սիրոյն ու սէրը՝ ձեր ծնողացն եւ ընտանեաց առջեւ անչէջ ունեցէք։ առանկով երկնից հաստատիմ ծառայներ կը հանդիսանար։ հայրենեաց ըզնայի անդամներ եւ ձեր ծնողացն սիրելի զաւակներ։ Երանի՛ ձեզ այն ժամանակն, սիրելիք։ ձեզմով երանի՛ եւ ինձ, եթէ գնեզ ազգիս օգտակար անձիներներ ընծայեմ կեցցէ՛ ազգն։ կեցցէ՛ հայազն ժողովուրդ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ. ՏՈՒՆ

1872—1873

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 5

Ղսմորդ հրատարակութեան գումարը 48.625

Մեծապատիւ էֆէնտիք

Աւետիս Ալչեան	75
Յովհաննէս Յակոբեան	75
Պետիսն Պետրոսեան	75
Հանիկ Գալբաքեան	75
Յովհաննէս Թարանդեան	75
Աւագեալ պէյ Տատեան	75
Սարգիս » Զարեան	75
Ղազարոս » »	75
Պետրոս »	75
Գրիգոր »	75
Յովսէփ Փէնիվանեան	75
Կարապետ Բարամեան	75
» Ճանդպազեան	75
Խաչիկ Թորոսանէրեան հայրապետ	75
Ղրիկոր Գէմեճեան	75
Սիմոն Մանուէլեան	75
Գաբրիէլ »	75
Յովհաննէս Սուրբեան	75
Գեղամ Թարանդ

ԾՈՒՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պէյքոզի Տարպազանէյին պիտոյքը համար 20,000 հատ տղած եւ թաց եւրոպիոյ կաշիին դնահատութիւնը վերջնական կերպով տիսի կատարի հինգշաբթի օր օգոստ. 10ին Ի Տարի Շուրա։

Ուսան յիշեալ կոշիները մատակարարել ուզող վաճառականք կը հրաւիրուին նոյն օրը ներկայ գտնուիլ յիշեալ տեղը։

օգոստ. 7 1872

Ի Դուռն Սպարապետի

Տաճկաց 88 տարուայ մարտ ամսոյն սկիզբէն մինչեւ մայիս ամսոյն վերջը կայսերական ղօրաց «էթ քամիսիոնը» ընուած մանուածոցէն թոշակ (մայրին) ունեցողներուն տրուած փուսուլա օրաւ քով որ գանուի, պէտք է որ նոյն անձը քովը գտնուած փուսուլանէ մինչեւ օգոստոսի վերջը տանի միւթեմիտին տայ եւ փոխարէնը ընդունի կամ միւ եւ կամ ոսակ։ յիշեալ միջոցէն ետքը թէ որ փուսուլա ներկայացուի, չպիտի ընդունուի։

31 յուլիս 1872

Ի Դուռն Սպարապետի

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

(ՍԻԿՈՒՐԹԱ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԹԷՐԻՏՅՈՒՐՏՍ

Մայր ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակալութիւններն (անէնթս) տրամադրութիւն ունին նամուքի, նոսվու եւ գեսի վերայ վճառագրեր ապահովելու։

Առաւել մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել ստորագրեալս։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷՆՊԻՆԿ	ԱՂԷՔՍԱՆԴԷՐ
Ընդհանուր Դրգիռ	ԲԷՔՄԷՋ
Գալատիա	Գրգիռ
Բարանթինա փողոց	Ի Պահեստ գտնուելիս Չ
	Կ. Պոլիս.

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Ս. ԻՍԹԻՍՅԱՆ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ ՊՕԼԻՍ ՊԻՆԵԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1872 ԾՈՒՆԻՍ 22 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՍԿԶԲԱՆ ԱԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Դ. ՆՈՐ ՏԱՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Թվ.	Լուսոլոյսն Եղբոր
10 30	1	Եէնիմահալլէէն Պէյիւքքէրէ Թարապիա. Հէքօղ, Եէնիքէօյ Լիմիրկէն Ր. Հիսար։
11	23	Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու. Պէյիւքքէրէ, Թարապիա. Եէնիքէօյ, Պոյաճըք Ր Հիսար. Պէշիք։
11 30	25	Ր. եւ Ա. Գալաթէն Պէյիւքքէրէ Թարապ. Եէնիք. Սմէնեա. Լիմիրկէն Ր. Հիսար. Պէշիք։
12 15	2	Եէնիմահալլէէն Մէզար. Պէյիւքքէրէ, Թարապիա Եէնիքէօյ. Լիմիրկէն Հիսար. Պէշիք։
1	20	Եէնիմահալլէէն Մէզար. Պէյիւքքէրէ Թարա. Եէնիք. (ուրբաթ օրերը Լիմիրկ. Ր. Հիսար Պէշիք)
1 15	19	Բումէլի եւ. Անատօլու Գալաթէն Պէյիւքքէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Եմիրկէն Ր. Հիսար Պէշիք Օրթաք. (բացի ուրբաթէ)
2	18	Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրն. Պէյիւք. Թարապիա. Եէնիքէօյ Պոյաճըքէօյ. Ր. Հիսար. Պէշիք Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիք։
2 45	23	Եէնիմահալլէէն Պէյիւքքէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ Սմէէն. Լիմիրկէն Ր Հիսար. Պէշիք Արնաւուտքէօյ. Օրթաք. Պէշիք։
3 45	25	Մէզարպուրնուէն Պէյիւքքէրէ. Թարապ. Եէնիք. Սմէնեա. Միրկէօն. Պոյաճըք. Ր. Հիսար Պէշիք Արնաւուտ.
5	2	Պէյիւքքէրէէն Թարապ. Եէնիք. Լիմիրկ. Ր. Հիսար. Պէշիք. Արնաւուտ. Պէյլերպէյ Օրթաք. Պէշիք։
6	6	Պէյիւքքէրէ Թարապիա. Եէնիքէօյ Լիմիրկ Ր. Հիսար. Գանա Արնաւ. Գուրուչ Օրթաք. Պէշիկթաշ։
6 45	5	Եէնիմահալլէէն Պէյիւքքէրէ Թարապիա. Պէշքթաշ. Եէնիքէօյ. Լիմիրկէն Գանըճա. Ր. Հիսար. Գանտիլլի. Արնաւուտքէօյ. Պէյլերպէյ Օրթաքէօյ. Գուրկունճուք. Պէշիքթաշ. Իսկիւտար։
8 45	19	Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու. Պէյիւքքէրէ. Թարապիա Պէյքոզ Ենիքէօյ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պէշիք Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ. Գալաթաշ։
9 45	11	Մէզարպուրնուէն Պէյիւքքէրէ Թարապիա. Եէնիքէօյ Սմէէն. Եմիր. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։

Արնաւոտ էջէն

11	29	Արնաւ. Գուր. Գուզկ. Պէշիկ. Գալաթ. (Բացի ուրբաթէ)
11 30	11	Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։
12	4	Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։
12 30	6	Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ. Պէշիքթաշ Գալաթաշ։ (Բացի ուրբաթէ)։
1	1	Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ
1 30	29	Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք։
2	4	Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ. Գալաթաշ։
2 30	6	Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գալաթաշ։
3 30	29	Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գալաթաշ։
4	15	20 Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկ. Գալաթաշ։
5	15	28 Արնաւուտքէօյ. Պէյլերպէյի. Օրթաքէօյ Գուզկ. Իսկիւտար. Գալաթաշ։
7 30	4	Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Գուզկ. Պէշիք. Գալաթաշ.
10 30	29	Արնաւուտքէօյ Վանիքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք. (Ուրբաթի օրերը մանը 10 ին)։
11	4	Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

Աւէլոն եղէր

11 30	21	Պէյքոզ Բաչապան. Գանըրճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի Վանիք. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք։
11 45	5	Վանիքէօյէն Զէնկէլ. Պէյլերպ. Գուզկունճք. Գալաթ։
12 30	25	Պէյքոզ Բաչապ. Բիֆաթի փաչա մահալլէօր. Գանըրճա. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկ.
1 15	28	Պէյիւքա. Պէյքոզ. Բաչապանճէ. Գանըրճա. Ա. Հիսար. Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք։
2 15	17	Պէյիւք. Թարապ. Պէյքոզ. Բաչա. Գանը. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ Զէնկէլ. Պէյլերպէյ. Գուզկ
3 45	21	Պէյքոզ. Բաչապպէյ. Բիֆաթի քաչա մահալլէսի. Գանըրճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյի. (բացի ուրբաթէ)։
8 45	22	Պէյիւք. Պէյքոզ. Բաչա. Գանը. Ա. Հիսար Գանտիլ.

լի. Վանիք. Զէնկէլքէ. Պէյլերպէյ. Գուզկ. Իսկիւտար (Ուրբաթի օրերը Բիֆաթի փաչա մահալլէսի)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Լուսոլոյսն Եղբոր

1 2 45	23	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտք. Պէպէք. Ր. Հիսար. Լիմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ. Եէնիմահալլէ։
1	5	Գալաթաշ. Իսկիւտար. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Արնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ր. Հիսար. Գանըրճա. Եմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքոզ. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ Եէնիմահալլէ։
2	25	Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ Պէպէք. Ր. Հիսար. Եմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ Մէզարպուրնու։
3 15	2	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ. Պէյլերպէյ. Արնաւուտք. Գանտիլլի. Ր. Հիսար. Եմիրկէն. Սմէնեա. Եէնիքէօյ Թարապիա. Պէյիւքքէրէ։
4	15	Գալաթաշ. Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար. Պոյաճըքէօյ. Գանըրճա. Եէնիքէօյ Թարապիա. Պէյիւքքէրէ։
5	15	19 Պէշիք. Օրթաք Արնաւուտք. Պէպէք. Ր. Հիսար. Եմիրկ. Եէնիք. Պէյրոզ. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։
5	45	4 Իսկիւտար. Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ. Զէնկէլ. Վանիքէօյ Արնաւուտքէօյ։
6	30	22 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Պէյլերպէյ Արնաւուտք. Գանտիլլի Ր. Հիսար. Եմիրկէն. Եէնիք. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ։
7	45	11 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար. Եմիրկէն. Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքքէրէ Մէզարպուրնու։
9	2	Արնաւ. Պէպէք. Ր. Հիսար Եմիրկէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ։
9 30	1	Ր. Հիսար Պոյաճըքէօյ Եէնիքէօյ Պէյքոզ Թարապիա. Պէյիւքքէրէ Եէնիմահալլէ։
10	20	Եէնիք. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։ (Ուրբաթի օրերը Ր. Ա. Գալաթաշ)։
10 15	23	Օրթաքէօյ Պէպէք. Ր. Հիսար Եմիրկէն. Սմէնեա. Եէնիքէօյ. Թարապիա Պէյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու։ Ր. եւ Ա. Գալաթաշ (Բացի ուրբաթէ.)։
10 30	19	Պէշիքթաշ Գուրուչ. Արնաւուտ. Ր. Հիսար Պոյաճըքէօյ Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մէզարպուր. Եէնիմահալ։
10 45	25	Օրթաքէօյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Եմիրկ. Սմէնեա. Եէնիք. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու Եէնիմա։
11 15	19	Պէպէք. Ր. Հիսար. Եմիրկէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքքա. Եէնիմահալլէ։

Աբնաւոտ էջէ

12 15	1	Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ։
12 30	29	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչ Արնաւուտքէօյ։
1 15	4	Պէշիքթաշ Արնաւուտքէօյ։
1 45	6	Արնաւուտքէօյ
2 45	29	Պէշիքթաշ Արնաւուտք։
3 30	20	Գալաթաշ. Պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրուչ Արնաւուտք։
9 15	29	Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչ. Արնաւուտք Վանիք։
10	4	Գալաթաշ Պէշիկ. Օրթաք Գուրուչ Արնաւուտք։
11 15	6	Գալաթաշ. Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտք։
11 40	29	Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ Արնաւուտք
11 45	4	Պէշիքթաշ. Գուզկունճուկ. Արնաւուտքէօյ։
12	11	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ։ (Բացի ուրբաթէ)։

Աւէլոն եղէր

2 15	21	Իսկիւտար. Գուզկունճք. Պէյլերպ. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտիլլի. Ա. Հիսար. Գանըրճա. Բաչապանճէ Պէյքոզ (Ուրբաթի օրերը Բիֆաթի Բաչա մահալլէսի)։
4	28	Գալաթաշ. Պէշիկթաշ. Իսկ. Գուզկունճուկ Պէյլերպէյի. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ Արնաւուտքէօյ։
9	28	Գուզկունճուկի. Պէյլերպէյ. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Գանտիլ. Ա Հիսար. Գանըրճա. Բաչապանճէ. Պէյքոզ. Թարապիա. Պէյիւքքէրէ։
10	17	Գուզկունճուք. Պէյլերպէյ Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Ա. Հիսար. Գանըրճա. Բաչապանճէ. Պէյքոզ Պէյիւք.
10 30	21	Պէյլերպէյ. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ Գանտիլլի. Ա. Հիսար. Գանըրճա. Բիֆաթի քաչա մահալլէսի Բաչապանճէ. Պէյքոզ (Բացի ուրբաթէ)։
11	22	Գուզկ. Պէյլերպէյի. Զէնկէլք. Վ. ի. Ք. Ա. Հիսար Գանըրճա. Բաչապ. Պէյքոզ։
11 30	5	Գալաթաշ. Գուզկ. Պէյլերպէյ. Զէնկէլ. Վանի.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

19 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՊՈՒՐՈՒԵԷՆ

Լոնտրա 3 ամիս դուրուչ	109 1/4
Փարիզ	23.45

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՑ

9 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգլ. լիրա	դուրուչ	109, 8
Նարոլէոն ոսկի	»	87.4
Իմբէռիալ ռուս	»	89.5
Քէրքիզ	»	51.14
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինդնաց	»	105,
Պղինձ	»	119.30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ Ե ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՐՄՏԻՒ

Ցորեն կարմիր Պէսարապիա	29	—34
» » Ազաղ	32	—35
» » Պոյնըք	30	—32
» » Պուրկազ	30	—32
» Թէքիրտաղ	30	—32
» կակուղ Ազաղ	30	—33
» » Պէսարապիա	28	—32
Գիրքա թունա	28	—32
Ցորեն կակուղ Պուրկազ	28	—32
Վառնա	30—32	
» » Գալիրք	28—30	
Եգիպտացորեն թունա	19—20	
» Անատոլ.	17—18	
Գարի թունա	14½—14½	
» Անատոլ.		

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԹՈՉԱԿ. ՉՈՐ

Պուրսա	դուրուչ	—
Անատոլու.	»	—
Գրէլա		
Լարիսէ	»	
Ցակոմ	»	

ԲԱՄԳԱԿ Դուրուչ

Սէյմէ	հօխա	10
Իզմիր	»	10 1/2
Առանա	»	9
Պարգամասան	»	8
Վրասսան	»	8 1/2

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	
» չլուացուած	»	
Ռումէլի լուացուած	»	
» չլուացուած	»	
Վրասսան լուացուած	»	
» կէս	»	
» չլուացուած	»	
Տոպրոճա	»	
Լոկի Շէհիր	»	8 3/4

ՄԱԶԸ

Պարգամասան	հօխա	11—
Անատոլու	»	10—1 1/2
Ճերմակ	»	6—7

ՃԷՑԻ

Գայսերի Ա. տեսակ	հօխա	21
» Բ. »	»	19 —
Էնգիլիրի. »	»	21
Թագաթի »	»	
Սէքէլիբ »	»	
Կոզլան »	»	
Զորում		

ԹԻՏԹԻՊ

Ինգիլիրի	հօխա	44 —45
Գաստամպոլ	»	44 —
Պէյազար	»	46 —
Զէրբէդ	»	—
Վան	»	39 —

ԱՑԾԵՄ ՄՈՐԹ

Սմառիա	8	կոտր մէկ	Ս. Է.
Եօզկատ	»	»	»
Սիվաս	»	»	»
Էրզրում	»	»	»
Գայսէրի »	»	»	»

ՁԷԹ

Մուսանիա	հօխա	7½—
Այվալը	»	6½—
Սաքիզ	»	10 —
Միտիլի	»	6½

Պղինձ թաղաթի երկրին մէջ		9½—10
Ակիտն	»	260 —275
Քիլիբէ	»	25 —26
Սուսամ	»	—
Ատանա Անատ.	Քիլէ	—
» Ռումէլի »		—
Մերսին Պարակ. Բէյտ	»	44 —
Պրուսա		— —

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		դուրուչ
Թանիլ Բիօպ. տեսակ 100 հօխ.		1300—
« Բ. »	»	1240
Եէնիշն	»	
Շոքար փոշի Հոլ.	կնգ.	250—
» » Գագդ.	»	—
» գլուխ Գագդ.		290—
Ջայ Գոնկոն	հօխան	26 —
» Բէլտ ծաղիկ	»	60 —80
Անագ (գոյայ)	կնգ.	1065—
Պղպէղ (պիպէր)	հօխա	11—
Լէզակ (տիմիր) Պէնկալա	»	130 —140
» » Մասրաս	»	— — 90
Ջինք ատիրա 100 հօխ.	Ֆր.	95 —
Երկաթ հոպանէ		85 —
» տախտակ		98 —
» բեւեռոցս		80 —82
Քարֆինա		112 —118
Բրինձ Իտալիոյ 100 Քիլ.	Ֆր.	45
Կարագ եղ Իռլանդիոյ	դրչ.	13 —14
Խավիար		60 — 65